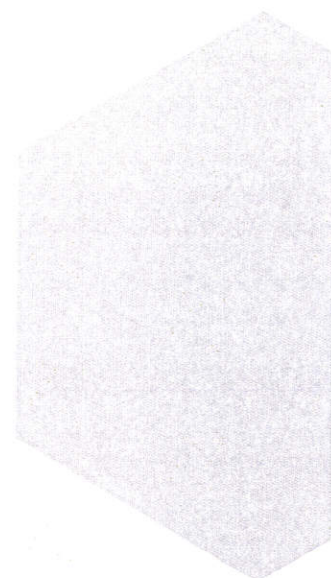

POLSKI ZWIĄZEK
PRACODAWCÓW BUDOWNICTWA
KOMITET ENERGII

Kodeks Dobrych Praktyk dla Branży Energetycznej

KODEKS DOBRYCH PRAKTYK

DLA BRANŻY ENERGETYCZNEJ

PREAMBUŁA

1. Kodeks Dobrych Praktyk został opracowany z inicjatywy Komitetu Energii Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa i sygnowany przez podmioty działające w sektorze energetycznym.
2. Elementem działalności podmiotów działających w sektorze energetycznym jest uczestnictwo oraz prowadzenie procesu inwestycyjnego, w sposób umożliwiający terminowe oraz efektywne wykonanie zamierzenia budowlanego, o odpowiednich standardach rynkowych, wraz z zapewnieniem najwyższej jakości oraz bezpieczeństwa w jego funkcjonowaniu.
3. Sygnatariuszami niniejszego Kodeksu Dobrych Praktyk są m.in. przedsiębiorstwa energetyczne. W świetle przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 755) przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii są zobowiązane utrzymywać zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w energię lub paliwa w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych. Świadczenie usług przesyłowych i dystrybucyjnych w sposób ciągły i niezawodny jest najistotniejszym obowiązkiem ustawowym operatorów, który został nałożony przez ustawodawcę w interesie publicznym, a w związku z tym realizowane w tym zakresie inwestycje zasadniczo mają charakter inwestycji celu publicznego.
4. Polski Związek Pracodawców Budownictwa, w związku ze wzrostem liczby planowanych i realizowanych inwestycji energetycznych, a także dynamicznym rozwojem rynku energii w Polsce, powołał Komitet Energii, którego głównym celem działania jest wzmocnienie aktywności związanej z realizacją inwestycji w szeroko pojętym obszarze przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej.
5. Inicjatywa Komitetu Energii PZPB, dotycząca opracowania Kodeksu Dobrych Praktyk dla sektora energetycznego, spotkała się z przychylnym zainteresowaniem Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej (PTPiREE) oraz Izby Gospodarczej Energetyki i Ochrony Środowiska (IGEOS), które włączyły się aktywnie w proces tworzenia przedmiotowego dokumentu. Dodatkowo proces tworzenia Kodeksu Dobrych Praktyk został merytorycznie wsparty także przez organizacje SIDIR, IPMA Polska oraz kancelarię prawną CMS.
6. Skuteczność procesu inwestycyjnego uzależniona jest w szczególności od odpowiedniej i transparentnej komunikacji, ścisłej współpracy pomiędzy Zamawiającym i Wykonawcą oraz zarządzaniu informacją, oczekiwaniami, jak i ryzykami wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego.

7. Niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk dla sektora energetycznego ma na celu wsparcie branży, która w najbliższej perspektywie będzie się bardzo dynamicznie rozwijać. Zarówno rozwój sektora odnawialnych źródeł energii, jak i dążenie do neutralności klimatycznej oraz zmiany krajowej i unijnej regulacji prawnej, stanowi ogromne wyzwanie, któremu będzie można sprostać wyłącznie w oparciu o efektywną i partnerską współpracę uczestników procesów inwestycyjnych. Pokładamy nadzieję, że niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk dla sektora energetycznego stanowi konstruktywną odpowiedź na potrzebę bieżącego wsparcia realizowanych i planowanych inwestycji w tym obszarze.
8. Niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk nie stanowi aktu prawa wiążącego. Kodeks Dobrych Praktyk zawiera, niezależnie od sposobu sformułowania poszczególnych jego postanowień, rekomendacje dla przeprowadzenia procesu inwestycyjnego, w tym także dla sposobu komunikacji oraz zasad finansowania, umożliwiające efektywną realizację zamierzenia budowlanego, wraz z osiągnięciem celów wyznaczonych przez Inwestora oraz Wykonawcę. Kodeks Dobrych Praktyk ma na celu wsparcie wypracowania najlepszych standardów rynkowych w oparciu powszechnie obowiązujące przepisy prawa. Wiążące dla podmiotów działających w sektorze energetycznym zasady prowadzenia procesu inwestycyjnego będą każdorazowo określone w umowach dotyczących konkretnych zamierzeń inwestycyjnych. Podmioty działające w sektorze energetycznym będą dążyły do możliwie najszerzej implementacji w umowach rekomendacji określonych w Kodeksie Dobrych Praktyk.
9. Przy tworzeniu Kodeksu Dobrych Praktyk szczególne znaczenie miał fakt planowanego zwiększenia liczby realizowanych inwestycji, przy równoczesnej niestabilnej kondycji sektora Wykonawców w branży energetycznej. Dodatkowym wyzwaniem, z którym borykają się uczestnicy procesów inwestycyjnych, są szybko zmieniające się warunki rynkowe. W konsekwencji czego, jedną z kluczowych funkcji Kodeksu Dobrych Praktyk jest określenie odpowiednich mechanizmów prowadzenia inwestycji, których celem jest wsparcie uczestników procesów inwestycyjnych w efektywnej i terminowej realizacji Inwestycji.
10. Jednocześnie mając na uwadze, że najwyższa jakość współpracy pomiędzy Wykonawcami a Zamawiającymi jest możliwa dzięki najszerzej zidentyfikowanym ryzykom związanym z procesem inwestycyjnym, do niniejszego Kodeksu Dobrych Praktyk dołączono zestawienie przykładowych ryzyk. Rekomenduje się stworzenie katalogu ryzyk dostosowanego do konkretnej umowy.

WYKAZ DEFINICJI I SKRÓTÓW

PZPB	Polski Związek Pracodawców Budownictwa
PTPIRE	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej
IGEOS	Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska
SIDIR	Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców
IPMA	International Project Management Association Polska
KDP	Niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk
Inwestor (Zamawiający)	Podmiot udzielający zamówienia
Wykonawca	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie zamówienia
PZP	Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2019 z późn. zm.)

SWZ	Specyfikacja Warunków Zamówienia
SW	Studium Wykonalności
BHP	Bezpieczeństwo i Higiena Pracy
Projekt (Inwestycja)	Inwestycja realizowana na podstawie zamówienia
Kamień Milowy	Zdarzenie w harmonogramie prac, które podsumowuje określony zestaw zadań bądź daną fazę projektu, kluczową dla jego realizacji

KOMUNIKACJA

1. MATRYCA KOMUNIKACJI W PROJEKCIE

Komunikacja w procesie inwestycyjnym rozumiana jest jako transparentne i efektywne zarządzanie informacjami, zarówno na poziomie Zamawiający – Wykonawca, jak i w relacjach do pozostałych interesariuszy zadań inwestycyjnych. Istotnym z punktu widzenia sprawnej realizacji inwestycji jest prowadzenie komunikacji mającej na celu jak najszersze dotarcie do wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego na jak najwcześniejszym etapie oraz analiza oczekiwań społecznych, w szczególności mieszkańców i samorządów, środowiskowych, własnościowych i ekonomicznych. Rolą komunikacji jest także edukacja na temat konieczności rozbudowy infrastruktury energetycznej wraz z jej korzyściami, kompensacją dla społeczności lokalnej, ograniczeniami i ryzykami. Narzędzia powinny być dostosowane w sposób pozwalający dotrzeć do jak najszerszej grupy uczestników procesu inwestycyjnego i obejmować media i nośniki przekazu tradycyjne i nowoczesne, interaktywne. Efektem powinna być akceptacja i konsensus co do potrzeby i kształtu Inwestycji uzyskany w maksymalnie możliwym zakresie z poszanowaniem oczekiwań społecznych, środowiskowych, własnościowych, planów i zamierzeń samorządów i innych podmiotów będących bezpośrednimi i pośrednimi uczestnikami procesu inwestycyjnego.

1.1 Cechy komunikacji w Projekcie:

- 1.1.1 Odpowiednia komunikacja, to jeden z podstawowych czynników, od których zależne jest powodzenie realizacji Projektu. Komunikacja jest dynamicznym procesem, którego złożoność wynika z różnorodności sposobów komunikowania.
- 1.1.2 Zarządzanie komunikacją w Projekcie obejmuje procesy wymagane do zapewnienia prawidłowego i terminowego sporządzania, przygotowywania, gromadzenia oraz przekazywania informacji dotyczących Projektu. Głównym celem procesu zarządzania komunikacją jest zapewnienie, aby poszczególne dane, które przekazywane są przez odpowiedniego nadawcę trafiły w odpowiednim czasie do odbiorcy.
- 1.1.3 Komunikacja to złożony proces, który wymaga zaangażowania dwóch stron umowy, wraz z uwzględnieniem szczególnej specyfiki Inwestycji. Jego prawidłowa i skuteczna koordynacja jest istotnym czynnikiem gwarantującym ostateczne powodzenie Projektu.

1.2 Komunikacja na etapie przygotowania inwestycji:

- 1.2.1 Etap przygotowania zamówienia to czas, kiedy rekomendowana jest komunikacja pomiędzy stronami procesu inwestycyjnego. Ma to na celu przede wszystkim ustalenie szczegółowych zasad realizacji Projektu i realizowane jest poprzez przeprowadzenie wstępnych konsultacji rynkowych (na zasadach przewidzianych w PZP lub przyjętych u danego Zamawiającego dla zamówień, dla których nie ma obowiązku stosowania PZP). Aby cel wstępnych konsultacji rynkowych mógł zostać osiągnięty konieczne jest, aby wszystkie podmioty w nich uczestniczące brały aktywny udział.
- 1.2.2 Na tym etapie istotne jest także opracowanie wytycznych dla komunikacji pomiędzy zaangażowanymi stronami w realizację Projektu, ale również relacji

ze środowiskiem zewnętrznym, a przede wszystkim komunikacji z podmiotami publicznymi.

- 1.2.3 W sytuacjach, w których zostały zdefiniowane ryzyka, których pojawienie się podczas realizacji jest wysokie, istotna jest szybka i skuteczna komunikacja w kręgu podmiotów, które biorą czynny udział w procesie, w celu przygotowania rozwiązań umożliwiających szybkie wyeliminowanie problemu lub zagrożenia w przypadku jego wystąpienia.
 - 1.2.4 Na etapie przygotowania inwestycji, rekomenduje się prowadzenie przez Inwestora komunikacji z podmiotami zewnętrznymi, które mogą mieć wpływ na realizowaną Inwestycję. Cel i standard prowadzenia takiej komunikacji został określony w rozdziale 3 KDP.
 - 1.2.5 Następnym warunkiem właściwej komunikacji jest odpowiednie przygotowanie SWZ, czyli dokumentu, w którym wyczerpująco i precyzyjnie opisane są wszystkie warunki zamówienia, w szczególności opis przedmiotu zamówienia, wymagania związane z udziałem w postępowaniu o udzielenie zamówienia i z realizacją zamówienia, kryteria oceny ofert. Wykonawcy powinni sporządzić ofertę zgodną z SWZ.
 - 1.2.6 Wykonawca na etapie prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia powinien dołożyć starań, aby zwrócić się do Zamawiającego niezwłocznie po opublikowaniu ogłoszenia o zamówieniu z wnioskiem o wyjaśnienie wszelkich wątpliwości co do treści SWZ, które Wykonawca był w stanie wykryć przy dołożeniu należytej staranności. Zamawiający powinien wyjaśnić wskazane wątpliwości.
 - 1.2.7 Pożądane jest umożliwienie w każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia, bez względu na szacunkową wartość zamówienia, komunikacji w formie elektronicznej, a przede wszystkim elektroniczne składanie ofert. Pozwala to na optymalizację czasu prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, jak również gwarantuje terminowe dostarczenie ofert i ograniczenie kosztów po stronie Wykonawcy, jak i Zamawiającego.
- 1.3 Komunikacja na etapie realizacji inwestycji:
- 1.3.1 Na etapie realizacji Projektu zasada komunikacji stron jest nadrzędna. Współpraca i skuteczne przekazywanie informacji spełniają kluczową rolę w osiągnięciu ostatecznego pozytywnego rezultatu. Każda ze stron umowy zobowiązana jest do realizacji obowiązków z zakresu komunikacji wynikających z umowy.
 - 1.3.2 Rekomendowane jest ustalenie na poziomie umowy jasnych oraz jednolitych procedur przygotowywania, gromadzenia oraz przekazywania dokumentacji kontraktowej przez strony umowy.
 - 1.3.3 Rekomendowane jest bieżące przekazywanie informacji pomiędzy Wykonawcą a Zamawiającym. Cykliczne, należyte raportowanie przez Wykonawcę pozwala zobrazować aktualny poziom zaawansowania prac oraz umożliwia szybką reakcję stron na pojawiające się nieprawidłowości i sytuacje kryzysowe. Obowiązki stron w tym zakresie powinny być każdorazowo określone w umowie.

1.3.4 Rekomendowane jest organizowanie regularnych spotkań koordynacyjnych stron umowy, które zaangażowane są w realizację Projektu, w celu bieżącego informowania o postępie w realizacji Inwestycji, pojawiających się wyzwaniach, planowanych pracach oraz zgłaszanych uwagach do przeprowadzanych działań. Pozwala to na wypracowanie lepszych i sprawniejszych rozwiązań oraz umożliwia ich wdrożenie podczas realizacji Projektu.

1.4 Komunikacja po realizacji inwestycji:

1.4.1 Po zakończeniu realizacji inwestycji rekomendowane jest utrzymanie komunikacji z interesariuszami, wydanie oficjalnego komunikatu ogłaszającego zakończenie Projektu, a także zorganizowanie dedykowanego spotkania podsumowującego dla stron umowy, przedstawiającego ostateczne efekty i korzyści z Projektu.

2. OBSZAR STOSOWANIA STRATEGII KOMUNIKACJI

2.1 Wszelkie działania, które zostały wprowadzone na potrzeby realizacji Projektu, mają służyć realizacji przedmiotu umowy, a w sytuacji, gdy umowa dotyczy realizacji celu publicznego, mają służyć jego osiągnięciu. Interesy uczestników procesu inwestycyjnego powinny być spójne i nastawione na osiągnięcie ww. celu.

3. CEL I STANDARD KOMUNIKACJI Z OTOCZENIEM ZEWNĘTRZNYM

3.1 W ramach komunikacji z otoczeniem zewnętrznym, prowadzonej przez Inwestora na etapie przygotowania Projektu, rekomendowane jest zidentyfikowanie grupy interesariuszy. Następnie, rekomendowane jest spotkanie z lokalnymi władzami w celu umożliwienia im zapoznania się z planowanym Projektem i jego wpływem na obszar, w którym ma być realizowana Inwestycja oraz spotkanie z zamieszkującą ten obszar społecznością. Rekomendowane jest także dokładne zapoznanie się z bezpośrednim otoczeniem miejsca inwestycji, gdyż potencjalne protesty społeczne oraz konieczność pozyskania zgód właścicielskich mogą okazać się jednymi z zasadniczych problemów w toku realizacji Inwestycji.

3.2 Nadrzędnym celem, który stoi za stworzeniem standardu komunikacji jest zbudowanie poprawnej relacji z otoczeniem zewnętrznym, które bierze bezpośredni lub pośredni udział w realizowanej inwestycji. Relacja ta może być budowana w różnoraki sposób, a zależna jest m.in. od konkretnej inwestycji oraz podejścia interesariuszy do prezentowanego zagadnienia.

3.3 Rekomendowane jest przygotowanie i prowadzenie działań na podstawie zaplanowanego schematu komunikacji.

3.4 Na etapie realizacji Inwestycji strony umowy mogą organizować dedykowane spotkania oraz podejmować działania mające na celu budowę akceptacji dla realizowanej Inwestycji, w tym m.in. edukację, a także zaznajomienie z przedmiotem działalności.

4. INTERESARIUSZE

4.1 Rekomendowane jest, aby już na etapie przygotowywania procesu inwestycji, należy powiadomić lokalne władze oraz społeczność o planowanym Projekcie. Ponadto istotną kwestią będzie znalezienie odpowiedniego sposobu na zaangażowanie ich w cały proces oraz udział we wspólnym dialogu. Na etapie opracowania oferty Wykonawcy powinni

pozyskiwać informacje dotyczące przedmiotu zamówienia, na podstawie ogólnodostępnych źródeł. Ewentualne kontakty Wykonawców z interesariuszami powinny odbywać się po uzgodnieniu z Zamawiającym.

FINANSE

5. ZASADY FINANSOWE W POSTĘPOWANIU O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA

- 5.1 W postępowaniach o udzielenie zamówienia, w zakresie dopuszczalnym prawem, Zamawiający określa warunki jakie powinny być spełnione przez potencjalnych Wykonawców, aby mogli wziąć udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Warunki te powinny zostać określone w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia i mogą dotyczyć m.in. sytuacji finansowej i ekonomicznej Wykonawców.
- 5.2 Zamawiający nie może wszczynać postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli nie ma zabezpieczonych środków na jego realizację.
- 5.3 W szczególnie uzasadnionych przypadkach Zamawiający i potencjalni Wykonawcy mogą uzgodnić współfinansowanie kosztów przygotowania oferty.
- 5.4 Rekomenduje się, aby dokumentacja przetargowa uwzględniała mechanizm pokrycia przez Zamawiającego dodatkowych uzasadnionych i udokumentowanych kosztów pozostających w bezpośrednim związku przyczynowo skutkowym z koniecznością realizacji umowy w przedłużonym okresie realizacji, w sytuacji, gdy dochodzi do przedłużenia terminu realizacji umowy z przyczyn leżących wyłącznie po stronie Zamawiającego. Ich wysokość nie będzie przekraczała cen materiałów i robocizny wynikających z oferty, a w przypadku braku takich cen w ofercie nie będzie przekraczała cen rynkowych stosowanych na obszarze wykonywania umowy, koszty te nie zostały uwzględnione w ofercie, a wykonawca podjął niezbędne działania ograniczające powstanie lub wysokość kosztów, w szczególności w zakresie organizacji pracy i zakupu materiałów. Ponadto koszty będą uznawane za udokumentowane, gdy wykonawca przedstawi pisemne dowody powstania obowiązku poniesienia kosztów i faktu ich poniesienia.
- 5.5 Rekomenduje się wprowadzenie do umowy m ożliwie jak najszerszego katalogu postanowień przewidujących zmiany umowy, w celu umożliwienia dostosowania warunków umowy do okoliczności ujawnionych w toku realizacji Umowy. Postanowienia umowy powinny przewidywać zmiany umowy związane m.in. z koniecznością zlecenia robót dodatkowych oraz wystąpieniem nadzwyczajnych okoliczności niemożliwych do przewidzenia przez strony.
- 5.6 Gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa jest najczęstszą formą zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Obowiązek wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy zależy wyłącznie od Zamawiającego, natomiast wybór formy, w jakiej zostanie wniesione zależy od Wykonawcy, nastąpi z uwzględnieniem poniższych zasad.
- 5.6.1 W przypadku wieloletnich terminów realizacji umów zalecane jest, aby Zamawiający dopuszczał możliwość etapowego wnoszenia zabezpieczenia, z obowiązkiem utrzymania go przez cały okres obowiązywania umowy.
- 5.6.2 Rekomenduje się wprowadzenie w dokumentacji przetargowej mechanizmu pokrycia przez Zamawiającego dodatkowych kosztów przedłużenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w przypadku przedłużenia terminu realizacji umowy z przyczyny leżącej wyłącznie po stronie Zamawiającego.

- 5.6.3 Rekomenduje się rozważenie wprowadzenia do umowy postanowień przewidujących możliwość zwalniania części zabezpieczenia należytego wykonania umowy proporcjonalnie do wartości wykonanych Kamieni Milowych.
- 5.6.4 Wykonawca wnosi zabezpieczenie w jednej lub w kilku przewidzianych w PZP formach. Do zmiany formy zabezpieczenia może dojść na warunkach określonych w PZP.
- 5.6.5 Rekomenduje się, aby wytyczne dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy uwzględniały wartość kontraktu oraz rzeczywiste ryzyka związane z jego realizacją.
- 5.7 Dokonanie odbioru robót nie powinno być uwarunkowane zakończeniem prac formalno-prawnych, od których nie zależy możliwość ich zrealizowania lub oddania wykonanego obiektu budowlanego. Zaleca się, aby prace formalno-prawne, od których nie zależy możliwość zrealizowania robót lub oddania wykonanego obiektu budowlanego objęte były zakresem Kamienia Milowego, którego odbiór nie warunkuje odbioru robót.
- 5.8 Rekomenduje się, aby zakres odpowiedzialności Wykonawcy nie był rozszerzany w stosunku do zakresu wynikającego z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Rekomenduje się, aby poprzez określenie w umowie wysokości kar umownych dążyć do równoważenia zabezpieczenia prawidłowości realizacji kontraktu, bez jednoczesnego nadmiernego, nieuzasadnionego obciążenia Wykonawcy. W umowie rekomenduje się każdorazowe określenie maksymalnej wysokości kar umownych i limitu odpowiedzialności stron.
- 5.9 Rekomenduje się, aby strony umowy dążyły do rozwiązywania powstałych pomiędzy nimi sporów, w tym w zakresie kar umownych poprzez zawarcie ugody. Dokonując wzajemnych ustępstw w zakresie kar umownych, strony umowy powinny wziąć pod uwagę wynikające z przepisu art. 484 § 2 Kodeksu cywilnego przesłanki miarkowania, w szczególności rażące wygórowanie kary i ryzyko ich zastosowania przez sąd powszechny lub arbitrażowy
- 5.10 Zaleca się, aby już na etapie postępowania o udzielenie każdego zamówienia bez względu na szacunkową wartość zamówienia zostały określone zasady i procedura zmiany umowy po jej zawarciu.
- 5.11 Rekomenduje się wdrażanie przez Wykonawcę systemu compliance, który ma zapewnić zgodność działań organizacji z obowiązującymi ją regulacjami, między innymi w celu zapobiegania stratom finansowym spowodowanymi ewentualnymi niezgodnościami.

6. WARUNKI PŁATNOŚCI

- 6.1 Harmonogram płatności powinien być dostosowany indywidualnie do realizowanego Projektu.
- 6.2 W umowach zawieranych na okres dłuższy niż 12 miesięcy rekomendowane jest określenie w umowie Kamieni Milowych powiązanych z płatnościami, odpowiadających określonym etapom Projektu. W szczególności Zamawiający powinien określając Kamienie Milowe Projektu uwzględnić dostawy i montaż wysoce kosztotwórczych elementów. Powyższe rekomendacje nie uchybiają wymogom wynikającym z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

- 6.3 Rekomendowane jest umożliwienie płatności częściowych za prawidłowo wykonane i odebrane przez Zamawiającego zakresy prac. Rekomenduje się, aby ewentualne Kamienie Milowe były tak dobrane, aby umożliwić bezzwłoczne rozliczenie kluczowych kosztów ponoszonych przez Wykonawcę.
- 6.4 Waloryzacja wynagrodzenia:
- 6.4.1 Rekomenduje się, aby każda umowa zawierana na okres dłuższy niż 12 miesięcy uwzględniała szczegółowe postanowienia dotyczące zasad waloryzacji. Wzorem dla tych postanowień powinna być regulacja zawarta w art. 439 PZP. Rekomenduje się, aby przewidzieć w umowie możliwość dokonania zmiany postanowień klauzuli waloryzacyjnej w sytuacji, gdy z powodu zmiany warunków rynkowych, przestanie ona spełniać swoją funkcję.
- 6.5 Zaliczkowanie:
- 6.5.1 Rekomenduje się każdorazowe uwzględnienie w postępowaniu przetargowym możliwości udzielenia Wykonawcy zaliczki w wysokości uzależnionej od charakteru inwestycji, wartości dostaw w ramach projektu, istniejących warunków rynkowych, w tym związanych z pozyskiwaniem finansowania na realizację Inwestycji.
- 6.5.2 Sposób rozliczania, wysokość oraz moment uruchomienia, jak i sposób zabezpieczenia zaliczek powinien zostać każdorazowo dostosowany indywidualnie do konkretnej Inwestycji.
- 6.6 Warunki płatności:
- 6.6.1 Rekomendowane jest takie ukształtowanie harmonogramu płatności, aby część wynagrodzenia należna Wykonawcy za wykonanie robót lub prac objętych zakresem ostatniego Kamienia Milowego nie była rażąco nieproporcjonalna do wartości zakresu robót lub prac objętych zakresem tego Kamienia Milowym.
- 6.6.2 Rekomenduje się wprowadzenie do umowy postanowień, które uniemożliwiają limitowanie dokonania płatności od stwierdzonych podczas odbioru wad nieistotnych.

ASPEKTY SPOŁECZNE I KADROWE

7. SZKOLNICTWO I ROZWÓJ

- 7.1 Rekomenduje się zaangażowanie przedsiębiorstw w proces kształcenia praktycznego uczniów i studentów, np. poprzez praktyki zawodowe, umowy stypendialne, w ramach systemu kształcenia dualnego. Ponadto, podmioty te w ramach odpowiedzialności społecznej biznesu, powinny tworzyć warunki dla szkolenia praktycznego zawodowego. Prowadzenie kształcenia powinno odbywać się w oparciu o Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) aktualizowany cyklicznie, dla branży energetycznej, zwany SRKE - Sektorową Ramą Kwalifikacji dla sektora energetycznego.
- 7.2 Rekomenduje się, aby pracownicy na stanowiskach kierowniczych byli objęci szkoleniami w zakresie organizacji pracy w zespole i zarządzania nim. Szkolenia takie powinny podnosić, a jednocześnie sprawdzać posiadane umiejętności pracowników.
- 7.3 Zaleca się uruchamianie programów szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników w zakresie umiejętności technicznych, ale także „miękkich”, mających na celu podniesienie kompetencji w zakresie pracy w zespole. W zawiązku z tym, że powszechnym zjawiskiem jest wdrażanie nowoczesnych technologii dobrą i oczekiwaną praktyką jest wykorzystanie programu rządowego promującego cyfryzację, stymulującego administrację publiczną, środowiska gospodarcze oraz edukację, poszerzającego kompetencje kadry specjalistów i ekspertów. Ponadto możliwość wykorzystania niezależnych organizacji (Think Tank lub Task Group ds. cyfryzacji branży energetycznej), które stymulują proces upowszechniania technologii cyfrowych analiz i standaryzacji na szczeblu systemu ogólnokrajowego z udziałem ministerstw, agencji państwowych, spółek skarbu państwa czy przedsiębiorstw komercyjnych. Pracodawcy tworząc nowe stanowiska pracy powinni wziąć pod uwagę możliwość dostosowania ich do potrzeb zawodowych przyszłych pracowników w zakresie wykorzystywania w codziennej pracy nowych technologii. Rekomenduje się usprawnienie środowiska pracy poprzez stosowanie systemów cyfrowych (BIM, GIS, data mining, etc.), co ma na celu także optymalizację procesu realizacji inwestycji.
- 7.4 Brak systemów cyfrowych może wpływać na większą pracochłonność prac, a w konsekwencji podnosić koszty realizacji zamówienia oraz wydłużać czas jego realizacji. Optymalizacja kosztów i ergonomia pracy uwzględniającą specyfikę przeprowadzanych prac jest możliwa natomiast dzięki upowszechnieniu systemów cyfrowych.

8. STANDARDY ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI

- 8.1 Dla strategicznych Projektów rekomenduje się działania w oparciu o uzgodnione standardy zarządzania projektem oraz opracowanie i aktualizacje rejestru ryzyk. Zarządzanie ryzykiem ma za główny cel minimalizację wpływu poszczególnego działania lub sytuacji, która związana jest z określonym czynnikiem ryzyka i ma potencjalny wpływ na realizację Inwestycji. Uznać zatem należy, że to aktywne zarządzanie ryzykiem jest istotnym elementem zarządzania efektywnością finansową Projektów. Rekomenduje się wykorzystywanie doświadczeń pozyskanych przy zarządzaniu ryzykami w procesie prowadzenia Inwestycji do formułowania postanowień umów.
- 8.2 Dla strategicznych Projektów rekomendowane jest uwzględnienie w wymaganiach dysponowania przez Wykonawcę kierownikiem Projektu posiadającym certyfikat z

obszaru zarządzania Projektami. Za posiadanie przez oferenta dodatkowych certyfikacji z obszaru zarządzania Projektami mogą być przyznawane dodatkowe punkty.

- 8.3 W ramach sektora energetycznego rekomenduje się stworzenie stałego Zespołu, którego zadaniem byłoby tworzenie i aktualizacja dobrych praktyk w procesie realizacji inwestycji. Wyniki prac Zespołu udostępniane byłyby na powszechnie dostępnych stronach internetowych.
- 8.4 Rekomenduje się komunikowanie przez Zamawiającego jego oczekiwań i standardów w zakresie BHP. Zapewnienie wysokich standardów bezpieczeństwa jest w interesie każdej ze stron umowy o udzielenie zamówienia. W postępowaniach przetargowych jednym z kryteriów oceny oferentów może być wskaźnik zachowania wysokich standardów BHP.

POSTĘPOWANIE

9. PRZYGOTOWANIE POSTĘPOWANIA

- 9.1 Procedury dla zamówień, które są udzielane w reżimie PZP, wynikają wprost z ustawy, która odnosi się do poszczególnych etapów postępowania. Natomiast w przypadku, gdy postępowanie nie jest prowadzone na podstawie ustawy PZP zalecane jest szczegółowe uregulowanie zasad jego prowadzenia – w dokumencie o randze procedury, regulaminu albo instrukcji.
- 9.2 Zamawiający powinien przygotować i przeprowadzić postępowanie z należytą starannością i dążyć do zakończenia postępowania wyborem najkorzystniejszej oferty, co nie uchybia obowiązkowi Zamawiającego do innego zakończenia postępowania wynikającym z przepisów prawa albo regulacji wewnętrznych.
- 9.3 Dla prawidłowego przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia istotne jest dokonanie przez Zamawiającego analizy przedmiotu zamówienia, ustalenie jego zakresu oraz wartości szacunkowej, a następnie zastosowanie odpowiedniej procedury wynikającej z przepisów prawa bądź regulacji wewnętrznych. Należy uwzględnić okoliczności związane z charakterem inwestycji, stopniem złożoności oraz uwarunkowaniami prawnymi i finansowymi.
- 9.4 Zamawiający powinien zadbać o odpowiednie upublicznienie informacji o zamówieniu oraz zapewnić uczciwy i bezstronny wybór najlepszej oferty.
- 9.5 Przygotowanie dokumentów powinno odbywać się przez doświadczony zespół zakupowy Zamawiającego, wsparty przez ekspertów technicznych. Dokumenty powinny wyczerpująco i precyzyjnie opisywać wszystkie warunki zamówienia, w szczególności przedmiot zamówienia, wymagania związane z udziałem w postępowaniu o udzielenie zamówienia i z realizacją zamówienia, kryteria oceny ofert, dając potencjalnym Wykonawcom wystarczające informacje dla podjęcia decyzji, czy są w stanie zrealizować zamówienie, a także umożliwiając ocenę ryzyk związanych z jego realizacją. Ponadto zaleca się wprowadzenie kilkustopniowej weryfikacji dokumentów – tzw. zasada „dwóch par oczu”.
- 9.6 Przed uruchomieniem postępowania, rekomendowane jest dokonanie szerokiego rozeznania rynku przez Zamawiającego pod względem przedmiotu zamówienia, Wykonawców oraz kosztów, celem zapewnienia konkurencyjności postępowania przy uwzględnieniu uzasadnionych potrzeb Zamawiającego.
- 9.7 Rekomendowane jest dokonanie przez Zamawiającego szczegółowej analizy terminu niezbędnego na realizację przedmiotu zamówienia wraz z uwzględnieniem jego specyfiki oraz ewentualnych najczęściej występujących ryzyk i okoliczności, które mogą wpłynąć na termin realizacji zamówienia. Ustalanie terminu realizacji przedmiotu zamówienia przez Zamawiającego ze wskazaniem konkretnej daty może być stosowane wyłącznie w przypadkach wskazanych w PZP, a w zakresie zamówień niepublicznych - również w wyjątkowych przypadkach, wynikających z uzasadnionych potrzeb Zamawiającego lub celu publicznego.
- 9.8 Zalecane jest, aby Zamawiający tuż przed wszczęciem postępowania dokonał weryfikacji i aktualizacji cen rynkowych, uwzględniając wszystkie okoliczności, które mają wpływ na wartość zamówienia, w tym zmiany makroekonomiczne.

- 9.9 Rekomenduje się przygotowanie na zlecenie Inwestora dokumentów WRI (Warunki realizacji inwestycji).
- 9.10 Rekomendowane jest publikowanie informacji o planowanym postępowaniu przynajmniej miesiąc przed ogłoszeniem postępowania o udzieleniu zamówienia.
- 9.11 Rekomendowane jest wspieranie i promowanie rozwoju metody Best Value Procurement, czyli planowania sposobów wyboru ofert i dokonywania decyzji zakupowych w oparciu o największą wartość proponowaną dla Zamawiającego. Przez największą wartość oferty należy rozumieć najlepszą kombinację - w stosunku do innych ofert - cech takich jak np. jakość, parametry użytkowe, funkcjonalność, trwałość, walory środowiskowe i społeczne, cena, koszty użytkowania etc.

10. PROWADZENIE POSTĘPOWANIA

- 10.1 Zamawiający powinien dostosować termin składania ofert biorąc pod uwagę zakres i stopień skomplikowania realizacji przedmiotu zamówienia oraz udostępnianych materiałów postępowania, uwzględniając przede wszystkim obiektywne okoliczności, które mogą wpłynąć na czas przygotowania oferty. Niezależnie od zakresu prac (poza pracami awaryjnymi) rekomenduje się przynajmniej 4-tygodniowy okres na złożenie oferty.
- 10.2 Zamawiający powinien zwracać uwagę na udzielanie precyzyjnych, merytorycznych, konkretnych i wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania dotyczące zamówienia. Wykonawcy mają prawo do zadawania pytań dotyczących dokumentacji postępowania wyłączenie w celu doprecyzowania postanowień lub ich ujednoczenia.
- 10.3 Wykonawca, niezwłocznie po opublikowaniu ogłoszenia o zamówieniu, zobowiązany jest wnikliwie zapoznać się z udostępnioną dokumentacją i skierować do Zamawiającego pytania doprecyzowujące zakres prac oraz inne kluczowe kwestie.
- 10.4 W zakresie dopuszczalnym przez obowiązujące przepisy prawa lub regulacje wewnętrzne Zamawiającego zalecane jest ograniczenie udziału nierzetelnych Wykonawców, to znaczy takich, którzy naruszyli m.in. zasady bezpieczeństwa BHP, zasady dotyczące zgłaszania Zamawiającemu projektów lub kopii umów podwykonawczych, zasadę dokonywania terminowych płatności na rzecz podwykonawców, a także takich, którzy nie dotrzymują terminów lub nie dochowują staranności jakościowej.

11. REALIZACJA UMOWY

- 11.1 Zamawiający powinien w umowie ściśle określić termin przekazania terenu budowy, harmonogram realizacji poszczególnych prac oraz prowadzić określony w umowie nadzór nad prowadzonymi działaniami Wykonawcy.
- 11.2 Umowa powinna określać procedury postępowania w przypadku wystąpienia wad przy lub po odbiorze prac, w szczególności zasady zgłaszania wad, termin ich usuwania, zakres obowiązków gwarancyjnych, a także czas trwania gwarancji i rękojmi. Ponadto umowa powinna także zawierać regulacje dotyczące rozstrzygania ewentualnych sporów – rekomendowane jest umożliwienie skorzystania z mediacji lub arbitrażu.

12. WYŁĄCZENIA

- 12.1 Charakter prac dotyczący istniejącej infrastruktury jest ściśle związany z działaniem Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, w związku z tym Wykonawca powinien w

sposób efektywny wykorzystywać udzielone wyłączenia oraz liczyć się z czasowym ograniczeniem dostępu do terenu budowy.

- 12.2 Rekomenduje się, aby Zamawiający zwracał Wykonawcy uzasadnione i udokumentowane koszty pozostające w bezpośrednim związku przyczynowo skutkowym ze zbyt późnym odwołaniem wyłączenia i brakiem możliwości dopuszczenia do pracy na elementach infrastruktury energetycznej pracowników Wykonawcy lub podwykonawców lub odwołaniem wyłączenia, które prowadzi do wydłużenia czasu realizacji inwestycji i jest wyłączną przyczyną tego wydłużenia.
- 12.3 Rekomenduje się wprowadzenie do umowy postanowień umożliwiających wstrzymanie wykonywania robót lub prac w przypadku, gdy ze względu na bezpieczeństwo wykonywania robót lub prac nie jest możliwe wykonywanie robót lub prac. Okres wstrzymania wykonywania robót lub prac w takich okolicznościach nie będzie kwalifikowany jako zwłoka Wykonawcy.

13. PODWYKONAWCY

- 13.1 Umowa powinna określać zasady udziału podwykonawców w procesie realizacji Projektu.
- 13.2 Wykonawca, zamierzający realizować Inwestycję przy pomocy podwykonawców, w celu terminowej realizacji Inwestycji, powinien na odpowiednio wczesnym etapie realizacji Inwestycji zapewnić udział podwykonawców. Wykonawca powinien zgłaszać rzetelnych podwykonawców lub podmioty trzecie, na których zasoby powołuje się w celu spełnienia warunków udziału w postępowaniu. W zakresie określonym przez powszechnie obowiązujące przepisy inwestor jest solidarnie odpowiedzialny z Wykonawcą za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy.
- 13.3 Podstawy zmiany umowy z podwykonawcą powinny być dostosowane do specyfiki zakresu przedmiotu umowy. Wykonawca powinien zgłaszać wszystkie zdarzenia i okoliczności, które mogą wpłynąć na jej zmianę.

14. SIŁA WYŻSZA I NADZWYCZAJNE OKOLICZNOŚCI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ ZAMÓWIENIA

- 14.1 Rekomenduje się wprowadzenie do umowy postanowień dotyczących siły wyższej, o ile prowadzą one do modyfikacji ogólnych zasad prawa cywilnego, w tym praw i obowiązków stron związanych z jej wystąpieniem.
- 14.2 Rekomenduje się by postanowienia umowne przewidywały wyłączenie odpowiedzialności Wykonawcy również z tytułu okoliczności związanych z niezależnym od Wykonawcy przedłużaniem się postępowań administracyjnych.

REGULACJE DODATKOWE

15. WYKORZYSTYWANE TECHNOLOGIE W REALIZACJI ZAMÓWIENIA

- 15.1 Dobrą praktyką jest, aby poziom wiedzy w zakresie nowych technologii, które wykorzystywane są w zakresie realizacji projektu był na bieżąco podnoszony przez uczestników procesu inwestycyjnego, zarówno po stronie Zamawiającego, jak i Wykonawców.
- 15.2 Jeżeli realizowane zamówienie wymaga zastosowania szczególnych technologii, rekomendowane jest, aby Zamawiający przeprowadził rozeznanie rynku pod kątem szczególnych wymagań przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia.
- 15.3 Rekomendowane jest, aby w umowach określać zasady i działanie stron w przypadku, jeśli Wykonawca, na etapie realizacji, złoży wniosek o zmianę technologii, producenta urządzenia, etc.

16. DOKUMENTACJA

- 16.1 Zamawiający powinien dołożyć należytej staranności w procesie weryfikacji otrzymanej od Wykonawcy dokumentacji projektowej na etapie uzgadniania i odbioru dokumentacji.
- 16.2 Czas opiniowania dokumentacji projektowej przez Zamawiającego powinien zostać jednoznacznie określony w umowie. Rekomenduje się zdefiniowanie w projekcie umowy zasad zmiany warunków umowy w związku ze zmianą dokumentacji przekazanej przez Zamawiającego.
- 16.3 Rekomenduje się, aby Zamawiający dla oceny poprawności dokumentacji projektowej powołał wykwalifikowany zespół specjalistów mających doświadczenie w procesie uzgodnieniowym dokumentacji projektowej z wydanymi warunkami przyłączenia/technicznymi i w realizacji Projektów, który będzie weryfikował dokumentację projektową przy uwzględnieniu postanowień umownych.

17. URZĄDZENIA, ZASOBY, MATERIAŁY

- 17.1 Zamawiający powinien precyzyjnie określić parametry materiałów i urządzeń, zakres wymaganych dokumentów z nimi związanych oraz warunki i okres gwarancji lub rękojmi, jakich będzie wymagał i jakie będzie akceptował. Ponadto powinien szczegółowo określić procedury, jakim będą podlegały materiały i urządzenia przed dostarczaniem na budowę.
- 17.2 Rekomenduje się wprowadzenie przez Zamawiającego postanowień umownych zobowiązujących Wykonawcę do dostarczenia materiałów i urządzeń o parametrach nie niższych i nie gorszych niż wskazał Zamawiający.
- 17.3 Na etapie postępowania rekomenduje się określenie przez Zamawiającego minimalnych wymagań dotyczących zasobów Wykonawcy, a na etapie realizacji zamówienia - ich kontroli.
- 17.4 Rekomenduje się, aby w umowie wskazać, że Wykonawca powinien dostarczać Zamawiającemu karty materiałów i urządzeń do zatwierdzenia najpóźniej przed wykonaniem robót budowlanych.

18. ROBOTY ULEGAJĄCE ZAKRYCIU

- 18.1 Zamawiający na etapie postępowania o udzielenie zamówienia w postanowieniach projektu umowy i udzielanych odpowiedziach na pytania Wykonawcy, powinien zdefiniować zasady realizacji prac ulegających zakryciu.

19. WŁAŚCIWOŚCI GEOTECHNICZNE GRUNTU

- 19.1 Rekomenduje się, aby Zamawiający na etapie postępowania o udzielenie zamówienia udostępnił Wykonawcy wszelkie dostępne mu opracowania dotyczące właściwości geotechnicznych gruntu w miejscu realizacji Inwestycji. Wykonawca ma obowiązek zapoznać się ze wskazanymi opracowaniami i dokonać z należytą starannością ich weryfikacji. Ewentualne wątpliwości wynikające z weryfikacji Wykonawca powinien niezwłocznie przekazać Zamawiającemu.
- 19.2 Rekomenduje się, aby w sytuacji, gdy Wykonawca na etapie realizacji Projektu trafi w miejscu realizacji inwestycji na niewykazane warunki geotechniczne, mógł wnioskować o zmianę warunków umowy, pomimo, że otrzymał gotową dokumentację projektową od Zamawiającego.

20. ODBIORY

- 20.1 Przedmiotem odbioru przez Zamawiającego powinien być zakres prac określony w umowie z uwzględnieniem ewentualnych prac dodatkowych/zamiennych o zakresie uzgodnionym z Zamawiającym.
- 20.2 Zamawiający powinien na etapie realizacji Projektu i odbiorów wymagać jedynie prac wynikających z umowy.
- 20.3 Wykonawca powinien prowadzić bieżącą kontrolę jakości, zatrudniać w zespole ludzi z odpowiednimi uprawnieniami do kontroli prac, systematycznie zgłaszać Zamawiającemu wykonane prace, uczestniczyć w sporządzaniu protokołów odbioru, w których będzie określony zakres prac podległy odbiorowi.

21. GWARANCJE

- 21.1 Zamawiający powinien zobowiązywać Wykonawcę do udzielenia gwarancji jakości dla przedmiotu zamówienia na określonych warunkach i na okres wskazany przez Zamawiającego w umowie o udzielenie zamówienia, z uwzględnieniem ochrony interesów Zamawiającego, wypracowanych standardów technicznych we wstępnych konsultacjach rynkowych m.in. z producentami urządzeń i materiałów oraz Wykonawcami robót budowlanych.
- 21.2 Wydłużenie okresu gwarancji ponad gwarancję oferowaną przez producentów wpływa na koszty oferty przez Wykonawców. Zamawiający powinien w uzasadnionych przypadkach uwzględnić koszty wydłużonej gwarancji na etapie szacowania wartości przedmiotu zamówienia.

Tabela nr 1 Przykładowe zestawienie ryzyk, mogące stanowić podstawę do opracowania Matrycy Ryzyk dla kontraktów typu "Buduj" jako czytelne uzupełnienie opisu odpowiedzialności

PRZYKŁADOWE ZESTAWIENIE RYZYK W KONTRAKTACH TYPU "BUDUJ"
Dokumentacja i SWZ
Dokumentacja projektowa / techniczna jednoznaczna i wyczerpująca dla możliwości:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
3. Ustalenia zobowiązań Wykonawcy
Ustalenie zakresu przedmiotu umowy w oparciu o doświadczenie wykonawcy, zasady wiedzy technicznej, wymogi prawa, postanowienia umowy dla możliwości:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
3. Ustalenia zobowiązań Wykonawcy
Teren budowy i dojazd
Dostępność terenu (rolnych, leśnych, drogowych, nieruchomości prywatnych, itd.) na cele:
1. Organizacji budowy
2. Realizacji transportu (w tym dostawy inwestorskie*)
3. Realizacji budowy
4. Utrzymanie dojazdu i dróg transportu
5. Niedostępność infrastruktury do realizacji robót w zaplanowanych i uzgodnionych z zamawiającym terminach
6. Zapewnienie źródeł energii i poboru wody
7. Usunięcia kolizji

Rozpoznanie hydro - geologiczne, geotechniczne na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
3. Poprawność wykonania odwodnienia tymczasowego
Rozpoznanie archeologiczne, saperskie na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
Rozpoznanie przyrodnicze, środowiskowe na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
3. Realizacja robót niezgodnie z wymaganiami w decyzji środowiskowej
Poprawność docelowych rozwiązań technologicznych wynikających z odrębnych decyzji, zgód, pozwoleń, postanowień:
1. W dokumentacji technicznej
2. Realizowanych na budowie
Poprawność docelowych rozwiązań środowiskowych:
1. W dokumentacji technicznej
2. Realizowanych na budowie
Koszty
1. Koszty bezpośrednie budowy
2. Koszty ogólne budowy w pierwotnym terminie realizacji
3. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Zamawiający

4. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Wykonawca
5. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności niezależnych od Stron
6. Stałość cen jednostkowych w pierwotnym terminie realizacji
7. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn, za które odpowiada Zamawiający
8. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn, za które odpowiada Wykonawca
9. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności
10. Koszty ogólne zarządu w pierwotnym terminie realizacji
11. Koszty ogólne zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Zamawiający
12. Koszty ogólne zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Wykonawca
13. Koszty ogólne zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności.
14. Zasoby ludzkie - kadra techniczna, kierownictwo budowy
15. Zasoby ludzkie - zasoby produkcyjne
16. Zasoby sprzętowe
Nadzór
1. Wybór nadzoru inwestorskiego
2. Działania nadzoru zgodnie z umową
3. Działania nadzoru wykraczające poza delegację uprawnień
4. Wydanie poleceń do realizacji dla Wykonawcy
Realizacja robót
Materiały - wybór dostawców:
1. Dobór dostawców

2. Dostawy inwestorskie

Podwykonawcy:

1. Dobór podwykonawców

2. Podwykonawcy mianowani w relacji Z- PW

3. Nieuzasadnione opóźnienie w akceptacji podwykonawców

4. Nieuzasadnione opóźnienie w zapewnieniu udziału podwykonawców.

5. Solidarna odpowiedzialność za wynagrodzenie podwykonawcy

Zabezpieczenie środowiska naturalnego wg. postanowień dokumentacji technicznej:

1. Poprawność docelowych rozwiązań środowiskowych wg. Dokumentacji

2. Poprawność wykonania rozwiązań środowiskowych

3. Utrzymanie porządku na terenie budowy

4. Przestrzeganie zasad wiedzy technicznej

5. Przestrzeganie zasad jakościowych wg. dokumentacji lub wytycznych

6. Przestrzeganie przepisów prawa

7. Zmiany przepisów prawa

Przestoje wynikające z działań osób trzecich:

1. Błędnych rozpoznań i rozwiązań w dokumentacji projektowej i technicznej

2. Sytuacji nieprzewidzianych w dokumentacji

3. Przeszkody administracyjne (opieszale działania organów administracyjnych)

4. Przeszkody właścicielskie zw. z dostępem do terenu budowy

Warunki atmosferyczne:

1. Przewidywalne warunki atmosferyczne
2. Wyjątkowo niekorzystne warunki atmosferyczne
Siła wyższa
Warunki hydrologiczne:
1. Przewidywalne warunki hydrologiczne (np. nawodnienie gruntu)
2. Nieprzewidywalne warunki hydrologiczne (np. nawodnienie gruntu)
3. Poprawność przewidzianych rozwiązań technologicznych
4. Zabezpieczenie środowiska naturalnego wg. postanowień dokumentacji technicznej
5. Poprawność wdrożenia rozwiązań technologicznych
6. Możliwość zrzutu wód opadowych
Przejęcie robót i okres gwarancji i rękojmi
1. Przejęcie robót przez Zamawiającego mimo braku odbioru
2. Użytkowanie robót przez Zamawiającego
3. Skutki użytkowania robót przez Zamawiającego przed odbiorem
4. Nieodebranie robót wobec ich niezgodności z dokumentacją
5. Utracone korzyści Zamawiającego z powodu nieodebranych Robót mimo ich gotowości
6. Utracone korzyści Zamawiającego z powodu nieodebranych Robót z powodu braku gotowości do odbioru
7. Odpowiedzialność za zabudowany materiał (w tym dostawy inwestorskie) w przypadku wykonania robót niezgodnie z Umową
8. Ujawnienie się wad w okresie rękojmi lub okresie gwarancji
Roszczenia osób trzecich do realizacji robót:
1. Roszczenia osób trzecich w zw. z prowadzeniem robót

2. Nieodebranie robót na skutek niezgodności wykonania z Umową

3. Utrzymanie i ochrona nieodebranych prac w zw. z powyższym

Tabela 2 Przykładowe zestawienie ryzyk, mogące stanowić podstawę do opracowania Matrycy Ryzyk dla kontraktów typu "Projektuj i Buduj" jako czytelne uzupełnienie opisu odpowiedzialności

PRZYKŁADOWE ZESTAWIENIE RYZYK W KONTRAKTACH TYPU "PROJEKTUJ I BUDUJ"
Opis czynności
Dokumentacja i SWZ
Program funkcjonalno-użytkowy jednoznaczny i wyczerpujący, dla możliwości:
1. Dokonania wyceny
2. Opracowania projektu budowlanego, projektów wykonawczych
3. Ustalenia zobowiązań Wykonawcy
4. Realizacji budowy
Ustalenie zakresu przedmiotu umowy w oparciu o doświadczenie wykonawcy, zasady wiedzy technicznej, wymogi prawa, postanowienia umowy dla możliwości:
1. Dokonania wyceny
2. Opracowania projektu budowlanego, projektów wykonawczych
3. Realizacji budowy
4. Ustalenia zobowiązań Wykonawcy
Teren budowy i dojazd
Dostępność terenu (rolnych, leśnych, drogowych, nieruchomości prywatnych, itd.) na cele:
1. Organizacji budowy
2. Realizacji transportu (w tym dostawy inwestorskie*)
3. Realizacji budowy
4. Utrzymanie dojazdu i dróg transportu

5. Niedostępność infrastruktury do realizacji robót w zaplanowanych i uzgodnionych z zamawiającym terminach
6. Zapewnienie źródeł energii i poboru wody
7. Usunięcia kolizji
Rozpoznanie hydro - geologiczne, geotechniczne na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
3. Poprawność wykonania odwodnienia tymczasowego
Rozpoznanie archeologiczne, saperskie na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
Rozpoznanie przyrodnicze, środowiskowe na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
3. Realizacja robót niezgodnie z wymaganiami w decyzji środowiskowej
Poprawność docelowych rozwiązań technologicznych wynikających z odrębnych decyzji, zgód, pozwoleń, postanowień:
1. W dokumentacji technicznej
2. Realizowanych na budowie
Poprawność docelowych rozwiązań środowiskowych
1. W dokumentacji technicznej
2. Realizowanych na budowie
Koszty

1. Koszty bezpośrednie budowy
2. Koszty ogólne budowy w pierwotnym terminie realizacji
3. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Zamawiający
4. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności niezależnych od Stron
5. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Wykonawca
6. Stałość cen jednostkowych w pierwotnym terminie realizacji
7. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn, za które odpowiada Zamawiający
8. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności
9. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn za które odpowiada Wykonawca
10. Koszty ogóle zarządu w pierwotnym terminie realizacji
11. Koszty ogóle zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Zamawiający
12. Koszty ogóle zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Wykonawca
13. Koszty ogóle zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności.
14. Zasoby ludzkie - kadra techniczna, kierownictwo budowy
15. Zasoby ludzkie - zasoby produkcyjne
16. Zasoby sprzętowe
Nadzór
1. Wybór nadzoru inwestorskiego
2. Działania nadzoru zgodnie z umową
3. Działania nadzoru wykraczające poza delegację uprawnień
4. Wydanie poleceń do realizacji dla Wykonawcy

Realizacja robót
Materiały - wybór dostawców:
1. Dobór dostawców
2. Dostawy inwestorskie
Podwykonawcy:
1. Dobór podwykonawców
2. Podwykonawcy mianowani w relacji Z- PW
3. Nieuzasadnione opóźnienie w akceptacji podwykonawców
4. Nieuzasadnione opóźnienie w zapewnieniu udziału podwykonawców
5. Solidarna odpowiedzialność za wynagrodzenie podwykonawcy
Zabezpieczenie środowiska naturalnego wg. postanowień dokumentacji technicznej:
1. Poprawność docelowych rozwiązań środowiskowych wg. Dokumentacji
2. Poprawność wykonania rozwiązań środowiskowych
3. Utrzymanie porządku na terenie budowy
4. Przestrzeganie zasad wiedzy technicznej
5. Przestrzeganie zasad jakościowych wg. dokumentacji lub wytycznych
6. Przestrzeganie przepisów prawa
7. Zmiany przepisów prawa
Przestoje wynikające z działań osób trzecich:
1. Błędnych rozpoznań i rozwiązań w dokumentacji projektowej i technicznej
2. Sytuacji nieprzewidzianych w dokumentacji

3. Przeszkody administracyjne (opieszale działania organów administracyjnych)
4. Przeszkody właścicielskie zw. z dostępem do terenu budowy
Warunki atmosferyczne:
1. Przewidywalne warunki atmosferyczne
Nieprzewidywalne warunki atmosferyczne
Warunki hydrologiczne:
1. Przewidywalne warunki hydrologiczne (np. nawodnienie gruntu)
2. nieprzewidywalne warunki hydrologiczne (np. nawodnienie gruntu)
3. Poprawność przewidzianych rozwiązań technologicznych
4. Zabezpieczenie środowiska naturalnego wg. postanowień dokumentacji technicznej
5. Poprawność wdrożenia rozwiązań technologicznych
6. Możliwość zrzutu wód opadowych
Siła Wyższa
Wyłączenia infrastruktury na potrzeby wykonania robót:
1. Plan wyłączeń
2. Zgłoszenie wyłączeń do planów
3. Mobilizacja i koszty prac planowych
4. Koszty mobilizacji w przypadku zbyt późnego odwołania wyłączeń
5. Rezygnacja lub nieefektywne wykorzystanie udzielonego wyłączenia
6. Koszty przestojów wynikających z odwołania wyłączeń
7. Wykonanie prac w kolejnych terminach z powodu odwołania wyłączenia

8. Wykonanie prac w kolejnych terminach z powodu rezygnacji lub nieefektywnego wykorzystania udzielonego wyłączenia

Przejęcie robót i okres gwarancji i rękojmi

1. Przejęcie robót przez Zamawiającego mimo braku odbioru
2. Użytkowanie robót przez Zamawiającego przed odbiorem
3. Skutki użytkowania robót przez Zamawiającego przed odbiorem
4. Nieodebranie robót wobec ich niezgodności z dokumentacją
5. Utracone korzyści Zamawiającego z powodu nieodebranych Robót mimo ich gotowości
6. Utracone korzyści Zamawiającego z powodu nieodebranych Robót z powodu braku gotowości do odbioru
7. Ujawnienie się wad w okresie rękojmi lub okresie gwarancji
8. Odpowiedzialność za zabudowany materiał (w tym dostawy inwestorskie) w przypadku wykonania robót niezgodnie z umową

Roszczenia osób trzecich do realizacji robót:

1. Roszczenia osób trzecich w zw. z prowadzeniem robót
2. Nieodebranie robót na skutek niezgodności wykonania z umową.
3. Utrzymanie i ochrona nieodebranych prac w zw. z powyższym

Tabela 3 Przykładowe zestawienie ryzyk, mogące stanowić podstawę do opracowania Matrycy Ryzyk dla kontraktów typu "Pod klucz" jako czytelne uzupełnienie opisu odpowiedzialności

PRZYKŁADOWE ZESTAWIENIE RYZYK W KONTRAKTACH TYPU "POD KLUCZ"
Opis czynności
Opis wymagań Zamawiającego wobec inwestycji
Jednoznaczne i wyczerpujące wymagania Zamawiającego wobec inwestycji dla możliwości:
1. Dokonania wyceny
2. Opracowania projektu budowlanego, projektów wykonawczych
3. Ustalenia zobowiązań Wykonawcy
4. Realizacji budowy
Ustalenie zakresu przedmiotu umowy w oparciu o doświadczenie wykonawcy, zasady wiedzy technicznej, wymogi prawa, postanowienia umowy dla możliwości:
1. Dokonania wyceny
2. Opracowania projektu budowlanego, projektów wykonawczych
3. Realizacji budowy
4. Ustalenia zobowiązań Wykonawcy
Teren budowy i dojazd
Dostępność terenu (rolnych, leśnych, drogowych, nieruchomości prywatnych, itd.) na cele:
1. Organizacji budowy
2. Realizacji transportu (w tym dostawy inwestorskie*)
3. Realizacji budowy
4. Utrzymanie dojazdu i dróg transportu

5. Niedostępność infrastruktury do realizacji robót w zaplanowanych i uzgodnionych z zamawiającym terminach
6. Zapewnienie źródeł energii i poboru wody
7. Usunięcia kolizji
Rozpoznanie hydro - geologiczne, geotechniczne na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
3. Poprawność wykonania odwodnienia tymczasowego
Rozpoznanie archeologiczne, saperskie na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
Rozpoznanie przyrodnicze, środowiskowe na cele:
1. Dokonania wyceny
2. Realizacji budowy
3. Realizacja robót niezgodnie z wymaganiami w decyzji środowiskowej
Poprawność docelowych rozwiązań technologicznych wynikających z odrębnych decyzji, zgód, pozwoleń, postanowień:
1. W dokumentacji technicznej
2. Realizowanych na budowie
Poprawność docelowych rozwiązań środowiskowych
1. W dokumentacji technicznej
2. Realizowanych na budowie
Koszty

1. Koszty bezpośrednie budowy
2. Koszty ogólne budowy w pierwotnym terminie realizacji
3. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Zamawiający
4. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Wykonawca
5. Koszty ogólne budowy w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności niezależnych od Stron.
6. Stałość cen jednostkowych w pierwotnym terminie realizacji
7. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn, za które odpowiada Zamawiający
8. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn, za które odpowiada Wykonawca
9. Stałość cen jednostkowych w przedłużonym terminie realizacji, w przypadku, gdy do przedłużenia doszło z przyczyn niezależnych od Stron
10. Koszty ogóle zarządu w pierwotnym terminie realizacji
11. Koszty ogóle zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Zamawiający
12. Koszty ogóle zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które odpowiada Wykonawca
13. Koszty ogóle zarządu w przedłużonym terminie realizacji z powodu okoliczności, za które która żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności.
14. Zasoby ludzkie - kadra techniczna, kierownictwo budowy
15. Zasoby ludzkie - zasoby produkcyjne
16. Zasoby sprzętowe
Nadzór
1. Wybór nadzoru inwestorskiego
2. Działania nadzoru zgodnie z umową
3. Działania nadzoru wykraczające poza delegację uprawnień
4. Wydanie poleceń do realizacji dla Wykonawcy

Realizacja robót

Materialy - wybór dostawców:

1. Dobór dostawców
2. Dostawy inwestorskie

Podwykonawcy:

1. Dobór podwykonawców
2. Podwykonawcy mianowani w relacji Z- PW
3. Nieuzasadnione opóźnienie w akceptacji podwykonawców
4. Solidarna odpowiedzialność za wynagrodzenie podwykonawcy

Zabezpieczenie środowiska naturalnego wg. postanowień dokumentacji technicznej:

1. Poprawność docelowych rozwiązań środowiskowych wg. dokumentacji
2. Poprawność wykonania rozwiązań środowiskowych
3. Utrzymanie porządku na terenie budowy
4. Przestrzeganie zasad wiedzy technicznej
5. Przestrzeganie zasad jakościowych wg. dokumentacji lub wytycznych
6. Przestrzeganie przepisów prawa
7. Zmiany przepisów prawa
8. Waloryzacja cen (jeśli przewidziana)
9. Nadzwyczajna zmiana stosunków

Przestoje wynikające z działań osób trzecich:

1. Błędnych rozpoznań i rozwiązań w dokumentacji projektowej i technicznej

2. Sytuacji nieprzewidzianych w dokumentacji
3. Przeszkody administracyjne (opieszale działania organów administracyjnych)
4. Przeszkody właścicielskie zw. z dostępem do terenu budowy
Warunki atmosferyczne:
1. Niekorzystne warunki atmosferyczne
2. Wyjątkowo niekorzystne warunki atmosferyczne
Warunki hydrologiczne:
1. Niekorzystne, przewidywalne warunki hydrologiczne (np. nawodnienie gruntu)
2. Wyjątkowo niekorzystne, nieprzewidywalne wg. dokumentacji warunki hydrologiczne (np. nawodnienie gruntu)
3. Poprawność docelowych rozwiązań technologicznych
4. Zabezpieczenie środowiska naturalnego wg. postanowień dokumentacji technicznej:
5. Poprawność wdrożonych rozwiązań technologicznych
6. Możliwość zrzutu wód opadowych
7. Siła wyższa
Wyłączenia infrastruktury na potrzeby wykonania robót:
1. Plan wyłączeń
2. Zgłoszenie wyłączeń do planów
3. Mobilizacja i koszty prac planowych
4. Koszty mobilizacji w przypadku odwołania wyłączeń
5. Koszty przestoju wynikających z odwołania wyłączeń
6. Wykonanie prac w kolejnych terminach

7. Ostateczny termin realizacji robót

Przejęcie robót i okres gwarancji i rękojmi

1. Przejęcie robót przez Zamawiającego mimo braku odbioru

2. Użytkowanie robót przez Zamawiającego

3. Skutki użytkowania robót przez Zamawiającego przed odbiorem

4. Nieodebranie robót wobec ich niezgodności z dokumentacją

5. Utracone korzyści Zamawiającego z powodu nieodebranych Robót mimo ich gotowości

6. Utracone korzyści Zamawiającego z powodu nieodebranych Robót z powodu braku gotowości do odbioru

Roszczenia osób trzecich do realizacji robót:

1. Roszczenia osób trzecich w zw. z metodami prowadzonych robót

2. Nieodebranie robót na skutek niezgodności wykonania z Opisem

3. Utrzymanie i ochrona nieodebranych prac w zw. z powyższym

4. Odpowiedzialność za zabudowany materiał (w tym dostawy inwestorskie) w przypadku wykonania robót niezgodnie z Opisem

5. Ujawnienie się wad w okresie rękojmi lub okresie gwarancji

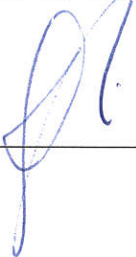
Kodeks Dobrych Praktyk dla Branży Energetycznej został przyjęty i podpisany przez:

Jan Styliński, Polski Związek Pracodawców Budownictwa

Komitet Sterujący Projektem Kodeks Dobrych Praktyk

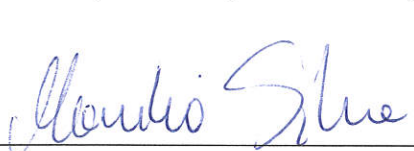
Jarosław Dybowski, PKN ORLEN

Włodzimierz Mucha, Polskie Sieci Elektroenergetyczne

Monika Silva, Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska

Waldemar Skomudek, Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej,
Tauron Dystrybucja

Prezydium Komitetu Energii PZPB

Przemysław Janiszewski, Przewodniczący KE PZPB

Przemysław Janiszewski

Dariusz Jasak, Wiceprzewodniczący KE PZPB

Dariusz Jasak

Błażej Madejski, Wiceprzewodniczący KE PZPB

Błażej Madejski

Jan Piotrowski, Wiceprzewodniczący KE PZPB

Jan Piotrowski

Marcin Tadeusiak, Wiceprzewodniczący KE PZPB

Marcin Tadeusiak

Arkadiusz Sałata, Sekretarz KE PZPB

Arkadiusz Sałata

Warszawa, dn. 13 grudnia 2021.

